SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 61. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 31, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 31-го БЕРЕЗНЯ 1995 р. Ч. 61. РІК CII.

ОБГОВОРЮЮТЬ ПРОБЛЕМИ КРИМУ

Київ (УНІАР). — Тут 29-го березня відбувся „круглий стіл", організований Українським Незалежним Центром Політичних Досліджень (УНЦПД). Темами дискусії були проблеми автономного населення Кримського півострова, сепаратизм у Криму і вплив цього явища на національну безпеку України.

Голова УНЦПД Вячеслав Піховшек вважає, що момент для вирішення кримського питання, з одного боку, обрано вдало — до 1996 року, до виборів у Росії, коли проблема ескаляції та проблема Криму в російській політиці будуть неминучі. З іншого боку, виникла небезпечна проблема, пов'язана з тим, що кримське виборче законодавство скасоване, кримські татари втратили квоту у виборах до кримського парляменту.

Гостра дискусія розгорнулася під час розгляду питання про територіяльну автономію Криму. Член Меджлісу кримсько-татарського народу Назир Бекіров висловив думку, що факт створення кримської автономії за територіяльними засадами був стратегічною помилкою керівництва України. „Крим — національна автономія, тільки не корінного населення Криму. Це — етнічна, етнополітична диктатура переселенців з інших областей колишнього СССР", — сказав Бекіров. На його думку, вирішити кримську проблему можна саме тепер, коли ще не узгоджене кримське законодавство. Саме тепер треба визнати права кримських татар як корінного народу Криму.

Проблеми Криму також було порушено і на пресовій конференції голови Комісії Верховної Ради України в закордонних справах Бориса Олійника та його заступника Івана Зайця. Б. Олійник зазначив, що президентські структури не повинні робити зайвих рухів у питаннях Криму. Якщо представники Державної думи Росії роблять якісь заяви і на це реагуватиме Комісія українського парляменту в закордонних справах, то це буде визнанням, що Крим є за межами України. Для реагування на такі дії російських політиків є інші комісії, які покликані дбати про державні кордони і територіяльну цілісність України.

І. Заєць, коментуючи приїзд до Криму представника Державної думи Росії Костянтина Затуліна та його заяви, сказав, що давно пора оголосити цю людину „персоною нон ґрата", бо в Росії певні політичні кола розігрують карту Чечні, а Затулін грає картою Криму задля успіху у виборчій боротьбі. Його виступи у Криму і на Луганщині І. Заєць охарактеризував як „спробу провокувати українську владу і, врешті-решт, зірвати українсько-російський переговорний процес".

Створено Комітет України і Европейського союзу

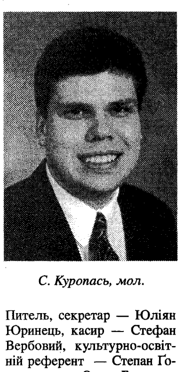
Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 28-го березня, відбулося перше засідання Комітету України і Европейського союзу. В засіданні взяли участь вісім заступників найважливіших міністерств України на чолі з віцепрем'єр-міністром Ігорем Мітюковим.

За словами І. Мітюкова, минулого року Україна та Европейський союз підписали угоду про партнерство та співпрацю. В Україні угоду вже ратифіковано, а в Европі триває процес ратифікації. В документі закладені основні положення відносин не лише в економічному, але й у політичному, соціяльному, інформаційному та інших напрямках. Незабаром ця угода відкриє нові можливості для співпраці в різних галузях.

Округа УНС в Чикаґо відбула збори

Чикаґо. — В суботу, 2-го березня ц. р., тут в залі Українського Культурного Осередку відбулися Річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС в Чикаґо.

Наради відкрив голова Округи Павло Олексюк, який привітав всіх присутніх та прочитав порядок нарад і попросив вибрати Президію зборів. До Президії обрано на голову інж. Степана Голяша, а секретарем був вибраний Петро Питель. Інж. С. Голяш привітав всіх присутніх та представив гостей д-ра Нестора Олесницького, заступника предсідника УНС, Анатолія Дорошенка, контролера УНС, радного Стефка Куропаса, мол., та почесного члена Головного Уряду інж. Степана Куропаса, а також всіх відділових урядовців та гостей. Секретар відчитав протокол із попередніх Загальних зборів, який зборі прийняли одноголосно.

С. Куропась, мол.

Про працю Округи опісля звітували: голова Округи П. Олексюк, касир Степан Вербовий і секретар Юліян Юринець. В дискусії над звітами Роман Припхан сказав, що Округа не має до сьогодні статуту. П. Олексюк у відповідь сказав, що активність відділів і Округи було видно під час святкування 100-ліття УНС, що було відзначено окремим концертом 17-го квітня 1994 року. На внесок голови Контрольної комісії уділено абсолютórію уступаючій Управі.

Вибрано нову Управу: голова — Стефко Куропась, мол., заступник — Петро Питель, секретар — Юліян Юринець, касир — Стефан Вербовий, культурно-освітній референт — Степан Голяш, члени: Ольга Бережан, Лев Боднар, Роман Припхан, Михайло Сорока, Іван Городицький, Юрій Рихтицький та Іван Сірик; Контрольна комісія: Василь Камінський, Михайло Карачевський, Василь Литвин.

По внесках і запитах доповідав д-р Н. Олесницький. Він говорив про протестну акцію в справі програми Сі-Бі-Ес минулого жовтня, про Союзівку та будівлю УНС. Д-р Олесницький відповідав на всі питання, та під кінець вручив нагороду для інж. С. Голяша і П. Олексюка за віддану працю для УНС. Інж. Голяш попросив до слова інж. С. Куропася, який сказав, що треба доложити всіх старань, щоб втримати УНСоюз і громаду. Збори закрив інж. С. Голяш, подякувавши всім за участь.

МОСКВА ВДАЄТЬСЯ ДО ПОЛІТИЧНОЇ ПРОВОКАЦІЇ У КРИМУ

Київ. — Міністерство закордонних справ України вимагає, щоб московська так звана „консульська група" припинила свою провокаційну діяльність у Криму, тобто на українській території. Відповідну ноту вручено амбасадорові Росії в Україні Леонідові Смолякову.

Російські дипломати, приїхавши у Крим без офіційного запрошення від українського Уряду, почали оформлювати російське громадянство для кримчан, які вже мають громадянство українське. Цим самим порушено не тільки закони України, але й міжнародні правні норми.

У „консульську групу" входять декілька депутатів Державної думи Російської Федерації на чолі з головою комісії в питанях Співдружності Незалежних Держав Константином Затуліним. Як відомо, Україна є лише асоційованим членом СНД і К. Затуліна незалежна українська держава не уповноважнювала ні на яку діяльність у Криму.

Перший заступник міністра закордонних справ України Борис Тарасюк на пресовій конференції в Києві назвав приїзд росіян у Крим „приватною поїздкою" і підкреслив, що Україна нікому не дозволить іґнорувати свої закони.

ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ ТВОРЯТЬ СВОЮ АСОЦІЯЦІЮ

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 29-го березня, народний депутат України 12-го скликання Юрій Гнаткевич повідомив про закінчення підготови до проведення установчих зборів Асоціяції народних депутатів Верховної Ради України попередніх скликань.

Організаційний комітет для участи у праці зборів запросив усіх народних депутатів України 12-го скликання, які не є депутатами тепер діючої Верховної ради. Запрошений і Президент України Леонід Кучма. Почесними гостями установчих зборів запрошені депутати Верховної Ради 12-го скликання, яких знову обрано до діючої Верховної ради України. А їх є 64 особи. Запрошені також голови і заступники Верховної Ради 11, 12 і 13-го скликань, керівники Кабінету Міністрів, Верховного суду, Центральної виборчої комісії та міністер юстиції. На установчих зборах плянується затвердити статут асоціяції та обрати її керівні органи.

До організаційного комітету увійшло 16 народних депутатів 12-го скликання Верховної ради. Очолив комітет голова Комісії з питань науки і народної освіти парляменту попереднього скликання академік Павло Кислий. До Організаційного комітету увійшли люди різних політичних орієнтацій. Наприклад, є там національдемократ Олександер Гудима і член Президії ЦК КПУ Володимир Петренко.

Пишуть про українізацію освіти в Україні

Київ. — У щоденнику „Ню Йорк Таймс" з середи, 29-го березня, поміщено цікаве та прихильне звідомлення Меттю Камінського під заголовком „Школярі України є основним ключем у будуванні нації" про те, як тепер виглядає шкільництво в Україні та які плянується зміни в майбутньому.

Автор розпочинає пригадкою, що перед 1991 роком у цілому СССР були стандартові підручники, де на першій сторінці була розповідь про Леніна. Сьогодні підручник першокласників 112 школи ім. Тараса Шевченка в Києві на першій сторінці має вірш про Україну та її красу і надрукований українською мовою. Дальше розповідає він про те як впроводжують трьох століть російського панування мову і культуру України було жорстоко придушувано та заборонювано — Україна намагається тепер розбудити та створити свою незалежну ідентичність. Для цього багато уважає школи найкращим місцем для започаткування цього процесу.

Ще за першого Президента України Леоніда Кравчука Уряд вирішив,що більшість лекцій для першокласників мають проводитись українською мовою. Хоча в Києві на вулиці часто чується російську мову, то з 390 початкових шкіл 355 тепер провадять лекції у перших трьох клясах українською мовою. У старших клясах дальше навчання ведеться російською мовою, але це через брак не тільки українномовних підручників, але в першу чергу через брак україномовних добрих педагогів. З цього приводу минулого року Міністерство Освіти розпочало нову вишкільну програму для російськомовних учителів, щоб вони могли отримати другий диплом навчання українською мовою.Згадана програма триває від шести місяців до трьох років, включно з вишколом у західніх областях України для психологічного улегшення цього переходу.Українізація є головним бажанням країни, яка довгі роки не була незалежною, але є тепер і хоче бути у майбутньому. На відміну від Прибалтики, народи якої завжди сильно оббергали свою ідентичність, Україні почуття ідентичности було диктоване або Росією або Польщею. Українці, пише автор, ніколи не мали можности писати свою власну історію. Розмовляючи з багатьма освіченими українцями М.Камінскі приходить до заключення, що їх почуття меншевартости пов'язане дуже з історією.Тому й не диво, каже він, що так поволі проходить процес українізації.

Дальше він підкреслює, що на пропозицію Президента Леоніда Кучми надати російській мові офіційний статус була гостра реакція, зокрема у західніх областях, від багатьох установ і поодиноких осіб. Тепер каже він, ця справа затихла, а Президент Л. Кучма завжди публічно користується тільки українською мовою. В Україні, де живе 75 різних національностей, справа мови йде спокійним шляхом і цього треба притримуватися та не допустити до російсько-українського конфлікту з цього приводу. А професор Гарвардського університету Роман Шпорлюк, каже, що мовна проблема не в географічному сході та заході України, але в поколіннях.

(Закінчення на стор. 3)

В АЛЬЖИРІ ІДЕ ДО ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ

Альжир. — В чотирьох районах цієї країни вже другий тиждень точаться жорстокі бої між урядовими військами і бойовиками так званої Озброєної ісламської групи.

Місцева газета „Аль-Гайят" повідомила, що з обох сторін вбито щонайменше 3,000 осіб. Особливо кривава сутичка сталася в околицях Аїн-Сефли, поблизу великої бази альжирської армії. Хоч урядові війська застосували тяжку артилерію, гелікоптери і формацію десантників, все ж фундаменталістам вдалося захопити базу з усім її військовим спорядженням.

Є свідчення, що у боях проти альжирського уряду беруть участь мусульманські добровольці з Афганістану, Єгипту, Лібії, Марокко, Судану і Тунісу.

У висліді збройних акцій ісламських бойовиків від 1992 року в Альжирі загинуло понад 30,000 осіб. Криваві напади екстремістів все більше набирають характеру громадянської війни з того часу, як уряд, підтриманий армією, скасував вибори, у яких Фронт ісламського порятунку плянував одержати перемогу.

Цими днями 16 альжирських газет, протестуючи проти вбивств ісламістами журналістів, видали спільне число газети під девізою „Ви не змусите нас мовчати". Дотепер мусульманські екстремісти вбили в Альжирі 30 працівників газет, радіо і телевізії.

Обмеження каденцій конґресменів перепало

Вашінґтон. — Не зважаючи на публічну опінію, ані не беручи під увагу чотири окремі версії законопроєкту про обмеження каденцій членів Конгресу, Палата Репрезентантів у середу, 29-го березня, категорично відкинула будь-які пропозиції в цій справі. У результаті цей законопроєкт був першим у республіканській програмі „Контракт з Америкою", що його відкинено у Палаті Репрезентантів.

Що стало причиною таких вислідів голосування важко вияснити, зокрема, коли на зовні республіканці в основному були за цією зміною та поправкою до Конституції, а демократи завжди виступали проти. Одначе, коли прийшло до голосування то проти голосували члени обидвох партій. Може мати рацію демократи, кажучи, що це було засуджене на невдачу від самого початку, бо республіканці як і демократи не хотіли обмежувати свого перебування у Вашінґтоні. А логічність тверджень конгресмена-демократа з Ню Мексіко Билла Річардсона в тому, що вже й так існує термін обмеження — це вибори, також має своє значіння.

Тепер термін служби в Конгресі є необмеженим а всі чотири пропозиції базувалися на обмеженні термінів до 12 років з малими віхиленнями та в деяких випадках з правом окремих стейтів їх обмежувати.

Одначе не зважаючи на програну, спікер Палати Репрезентантів Нют Ґінґріч сказав, що скорше чи пізніше обмеження термінів служби в Конгресі стане законом, бо народ „не є вдоволений професійними політиками".

В АМЕРИЦІ

ЗСА ЗНОВУ ВІДКИНУЛИ ЧЕРГОВЕ прохання Пакистану розглянути їхнє прохання про доставу військових літаків-бомбардувальників типу Ф-16. Представник Державного департаменту підтвердив, що досі не призначено Урядом відповідної групи осіб, які вирішили справу повернення Пакистанові 1.2 міл. дол., що їх вони заплатили як завдаток на замовлення 71 згаданий літак. Білий Дім вже не один раз давав до зрозуміння Пакистанові, що жодної зброї ЗСА Пакистанові не будуть доставляти так довго, поки Пакистан офіційно не відмовиться від своїх плянів власного виробу ядерної зброї.

У ПОНЕДІЛОК, 27-ГО БЕРЕЗНЯ, у Лос Анджелесі відбулася офіційна церемонія вручення нагород „Оскара" за різного роду успіхи у минулорічних фільмах. Нагороду найкращого актора здобув Том Генкс за свій виступ у ролі Форреста Гампа у фільмі цієї ж назви. Найкращою акторкою обрано Джессіку Ленг за виступ у фільмі „Синє небо". Нагороду найкращого режисера здобув Роберт Земікс за фільм „Форрест Гамп",а нагороди допоміжних акторів здобула Даян Віст за гру у фільмі „Кулі над Бродвеєм" і Мартін Ландав за гру у фільмі „Ед Вуд". Найбільшу кількість нагород, бо аж шість, таки здобув фільм „Форрест Гамп".

НЮЙОРКСЬКИЙ НОВООБРАНИЙ республіканський губернатор Джордж Патакі починає натрапляти чимраз частіше не різні перешкоди, коли йдеться про застосування його пропозицій щодо зменшення стейтових витрат. Крім того, починає мати ще проблеми зі здійсненням його передвиборчої обіцянки про зменшення прибуткових податків на 25 відсотків упродовж чотирьох років. Великою несподіванкою для Дж. Патакі останнім часом були намагання повітових керівників, майже всі з них республіканці, переконати його в тому, щоб повільніше брався до всяких змін і обнижения податків, бо це у майбутньому може збільшити місцеві податки нерухомостей.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ партії з нагоди річної збірки фондів на потреби партії розіслав до всіх членів листа зі запитом чи Билл Клінтон повинен бути переобраний президентом? Для багатьох демократів це було ще одно дивне потягнення зі сторони керівництва партії, бо на їхню думку збирати гроші з таким неґативним підходом до членів своєї партії може бути не надто вдалою стратегією. Зокрема тоді, коли вже й без того побоюються, що хтось інший з демократів може подати свою кандидатуру у президентських виборах у 1996 році.

ЗГІДНО З НОВИМИ ДОКАЗАМИ, Каліфорнія, не зважаючи на всі свої природні на інші нещастя, починає обтрясатися також із економічного занепаду. Всього тільки три роки після того, як ЗСА в загальному почали економічно виходити на чисті води, Каліфорнія доконує цього самого. Конкретними доказами цих тверджень є достатня кількість місць праці, які до речі значно збільшились, та зменшення міграції людей зі стейту в інші стейти.

В Мюнхені відбудеться ювілейна конференція УІТ

Мюнхен (УІТ). — З нагоди відзначення 30-літньої діяльности Українського Історичного Товариства (УІТ) в Мюнхені в приміщенні Українського Вільного Університету відбудеться 1-го квітня ц. р. ювілейна наукова конференція. Будуть брати участь науковці з Европи, України і Америки.

З істориків слід згадати члена-основника УІТ проф. Любомира Винара, проф. Теодора Мацькова, проф. Калакуру, проф. Д. Злепка. Після конференції відбудуться Загальні збори Відділу УІТ в Німеччині. Слід підкреслити, що УІТ в'яже з УВУ довгі роки співпраці. Саме історичне товариство постало за активною співпрацею провідних українських істориків професорів УВУ Олександра Оглоблина, Наталії Полонської-Василенко і археолога П. Курінного, М. Міллера. Пізніше тісно з УІТ співпрацював проф. Володимир Кубійович. Також з ректорів УВУ, які заразом були і є членами УІТ, треба згадати — проф. Юрія Бойка, проф. Володимира Янова і теперішнього ректора проф. Романа Дражньовського, який є також членом Академічного комітету для відзначення 30-ліття УІТ. Цей комітет улаштовує конференцію в Мюнхені.

УІТ стало провідним українським міжнародним товариством істориків і дослідників допоміжних історичних наук. Тепер УІТ розвиває діяльність в Україні (Осередок УІТ в Києві очолює провідний історик і археолог д-р Михайло Брайчевський), де щойно появився київський випуск „Український Історик". В ювілейному році УІТ також плянуються наукові конференції в Україні, Франції, Америці і Канаді.

У зв'язку із 30-літтям діяльности створено ювілейний Видавничий Фонд, за допомогою якого УІТ плянує видати Енциклопедію українських істориків і декілька важливих монографій.

КОНЦЕРТ ПРАВОСЛАВНИХ ХОРІВ

С. Бавнд Брук, Н. Дж.— Тут у неділю, 9-го квітня, в Центрі Української Культури відбудеться концерт українських православних церковних хорів із церков св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., св. Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., св. Димитрія в Картереті, Н. Дж., св. Софії в Байоні, Н. Дж., св. Тройці в Трентоні, Н. Дж., та св. Володимира у Філядельфії, Па. Початок о год. 3-ій по полудні. Даток—5 дол. Увесь дохід призначено на підтримку духовних семінарій в Україні.

ЛУГАНСЬКЕ. — Реґіональний центр сертифікаційних авкціонів запропонував громадянам цінні папери 56-ох підприємств України та 14-ох місцевих заводів, у тому числі: Гірничого машинобудування, Лисичанського склозаводу і Алчевського заводу залізобетонних виробів.

У СВІТІ

В БУРУНДІ замирення між етнічними групами гуту і тутсі потривало всього один день, а відтак, почанаючи зі столиці, міста Бужумбур, знову відновилося взаємне насилля. Десятки тисяч мешканців, що належать до народности гуту, продовжують залишати країну, де армія, керована тутсійською меншиною, застосовує криваві акції під приводом „боротьби з терроризмом". Англійська громадська організація Група захисту прав меншин оприлюднила заяву, в якій остерігає міжнародну спільноту, що Бурунді стоїть на порозі геноциду, який за маштабами може перевищити подібну трагедію в Руанді.

НИЗЬКА ДИСЦИПЛІНА в російській армії все частіше приводить до дуже небезпечних інцидентів. Не минуло місяця, як газети повідомляли про випадок під Архангельськом, коли бойова ракета вийшла з-під контролі і впала всього за чотири кілометри від Нововоронезької атомової станції. А цими днями на військовому летовищі в Краснодарі, під час підготови бомбардувальника СУ-1 до лету, стався мимовільний пуск шести бойових ракет. На щастя, всі вони вибухнули у безлюдному районі.

ДЕРЖАВНА ДУМА Росії розглядає проєкт закону про заборону приватної служби охорони. У зв'язку з цим до президента Бориса Єльцина і прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна звернулися учасники московської конференції керівників приватних охоронних і детективних організацій країни. Вони підкреслили, що „існування в Росії приватної власности неможливе без недержавної приватної охорони". Крім того, що рішення Думи позбавить праці понад 800,000 охоронців, 95 відсотків приватних промислових, торговельних і фінансових підприємств відразу потраплять під тиск організованої злочинности, яка у випадку прийняття згаданого законопроєкту стане зовсім неконтрольованою.

У СТОКГОЛЬМІ, шведській столиці, підписано договір між Швецією і Німеччиною в ділянці порятунку на морі. Відтепер у випадку великих катастроф на Балтиці, подібних до тієї, що сталася зі затонулим восени минулого року пасажирським паромом „Естонія", сторони угоди діятимуть узгоджено , щоб потребуючі дістали у біді негайну допомогу.

ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ голови російської Ліберально-демократичної партії Владіміра Жириновського з Лібії пресова служба цієї партії оприлюднила заяву, в якій стверджує, що „визнаний лідер російського народу вдостоєний, як дотепер жоден з російських державних діячів, найвищої почести від лібійського керівництва". Двогодинна бесіда "двох великих людей сучасности" закінчилася „братерськими обіймами". „Коли наша партія прийде до влади, взаємини Росії з лібійською джамагірією знову стануть такими, якими вони були в найкращі роки совєтсько-лібійської дружби",— пообіцяв В. Жириновський.

АЛЄКСАНДР ВАСІЛЬКОВ з Казані і Руслан Круґліков з Кемеровської області, які проходили військову службу у Калінінграді, дезертирували з російської армії і попросили політичного азилю в Литві. Свій вчинок вони пояснили „незгодою з військовою політикою Росії щодо Чечні". Литва ще не має закону про статус втікача, однак депутати парляменту від правої опозиції звернулися до уряду з проханням поважно поставитися до долі російських вояків, яким у Росії загрожує суд за „ізмену родіне".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чому б не спробувати?

Може хтось і дивувався, тільки не українці, коли Билл Клінтон після перемоги у виборах став пропонувати високі урядові крісла жінкам. Для американських українців не мало значення, чи він це робить, щоб підкреслити свій властивий демократизм, чи під тиском загальноамериканського феміністичного руху, чи поступаючись перед ліберальним завзяттям Гілларі.

З традиційного українського погляду, жінка, поза всіма передвиборчими спекуляціями, є об'єктивною, Богом даною самоцінністю, і якщо на ній, згідно з давньою народною приповідкою, тримаються три кути хати, то хіба ця утримуюча якість не стосується загальнонаціонального дому? На сьогоднішній день вже, може, й більше, ніж три кути, бо від дійсного стану родини абсолютно безпосередньо залежить стан суспільства, держави,зрештою — й людства. І якщо це людство, не зважаючи на всі збочення, смішні й сумні, проминаючі і фатальні, все ще живе і надіється, то це тому, що всі надії, і найкращі з них, пов'язані з жінкою — матір'ю, дружиною, нареченою. Надія — це завжди щось більше, значніше, ніж три кути хатнього ґаздівства.

Коли покійний публіцист Микола Бараболяк, блискучий майстер парадоксів і контроверсій, підтримав у „Свободі" ідею жіночого священства, жоден з наших читачів чи авторів, навіть найконсервативніших, йому не заперечив. Та сама підставова українська точка зору: жінка може все!

А все ж теперішні американські приклади не аж надто промовисті. Дві чи три жінки в Адміністрації, одна репрезентує країну в ООН, одна амбасадоркою — але ж бо всі вони призначені. От наша нюджерзійська Крістін Вітман — то інша річ! У вільних виборах жінка самостійно стає на повний зріст, її обирають не з огляду на вимогу феміністичних рухів, не з причини засвідчення президентського демократизму, а тільки заслужено оцінюючи її особистий розум, волю, організаційний талант.

Після „залізної лейді" в Англії зайве й доводити, що жінка здатна керувати державою. Ще як здатна! Навіть тією державою, де вищість чоловіків, чоловічий культ освячені релігією. Жінки-прем'єри в Пакістані і Туреччині, мусулманських країнах — хіба то не доказ нерозтраченої в державній ділянці жіночої енергії?

Мов ясними зорями, сповнена жіночими іменами українська історія, починаючи від великої княгині Ольги, від королеви Франції Анни і королеви Норвегії Єлизавети, дочок Ярослава Мудрого. А Гальшка Гулевичівна, а Роксоляна? А безсмертна Леся? А тисячі патріоток-упісток? А мужні дисидентки?

Українці — прадавній народ, зформований на тлі природи, під її гармонійним впливом. Їм у голову ніколи не могло прийти, щоб чоловіка протиставити жінці. Це вже комуністи „зрівняли" жінку з чоловіком, змусивши її двигати на плечах залізничні шпали і демонструвати „чудеса трудового героїзму" на „стройках комунізму" та необігріваних колгоспних фермах. Пару таких нещасних „героїнь", для „одноголосного" піднімання рук, засідало у Верховній Раді.Та й чоловіче начало посіріло. Під гнітом зловорожих чинників, у природному українському чоловічо-жіночому тандемі стався трагічний розрив: чоловіча інтелектуальна елітарність, духовий аристократизм перестали доповнюватися засадничою жіночою інтуїцією. З точки зору большевиків душа, дух, інтуїція є взагалі зайвими.В одному совєтському оповіданні чорноротий партійний вождик так і каже:„Жінці досить стільки розуму, щоб стати під стріху, коли дощ іде".

Тепер мусить вернутися до норми. Великою мірою цю норму зберегла західня діяспора, де жінки в громадах працювали нарівні з чоловіками, а дуже часто й на перших ролях. Цей досвід конче треба передати Україні. То буде не просто відродженням національної традиції, але може навіть ефективним способом виведення молодої держави з подвійної, економічної і моральної, кризи. Згадаймо цю істину: батько виховує сина чи дочку, мати виховує націю.

Відомий видавець Осип Зінкевич, який тепер більше мешкає у Києві, ніж у ЗСА, розчаровуючись у здібностях теперішнього українського провідництва, висловлює в „Літературній Україні" саме цю думку: до державного проводу в Україні повинні прийти жінки.

І це не означатиме насильницького втручання у хід подій.Бо глибоко в душі й сьогодні український народ схиляється перед величчю жінки.Мудрим рядком закінчується один з віршів Дмитра Павличка:„І навіть семирічній дівчинці, сивий старий чоловіче, дай дорогу..."

М. Мельник

ПРОПАҐУЮЧИ НЕОБХІДНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ

II

В дійсності воно не є дуже тяжко зрозуміти, що коло 300 відсотків ринкової ціни за гроші Уряд грошей з державної позички не здобуде. Те саме з підвищенням податків. Коли продукція падає вниз і кількість безробітних росте, тоді й дохід з податків падає. Залишається можливість підвишки податкової ставки. Але ж ставки ті є вже тепер непомірно високі. Дальші підвишки можуть тільки викликати масовий спротив переважно у формі фальшування доходів або неплачення податків взагалі. Такого масового спротиву Уряд контролювати не в силі. Приходить загальний занепад дисципліни і тоді податки платить приблизно той, хто хоче, в наслідок чого приплив грошей з податків, замість рости, падає вниз.

Переведення більшої кількости грошей з однієї рубрики бюджету в другу не було б економічно шкідливим, але брати до уваги таку можливість в Україні є до тієї міри нереалістично, що не має причини її дискутувати.

Отже, залишається те, що Уряд під тиском і комуністів у Верховній Раді і публічної опінії (а може зі страху перед нею) робить — „позичає" гроші в Національному Банку. Наслідки такої політики є досить очевидні. Це є звичайне переливання з пустого в порожнє. Іншими словами, введення грошей на ринок моментально підвищує ціни. В наслідок того ситуація тієї частини бідних, які дістали допомогу, дещо поліпшиться, а друга частина бідних, у зв'язку з інфляцією, спричиненою допомогою першій частині, стає ще біднішою. Яка ж тут соціяльна справедливість? Та тим воно не кінчиться. Наслідком такої політики є приспішена інфляція, яка цілком не сприяє ростові продукції, тобто, яка робить бідними всіх.

Здавалося б, що для кожної людини з пересічною інтеліґенцією повинно бути ясно, що єдина можливість, щоб допомогти бідним за допомогою або податків, або вище платної праці, є економічний ріст разом із ростом продуктивности капіталу і праці. Комуністи хочуть того досягнути уневажненням приватизації підприємств та інших і поверненням до всеохоплюючого плянування адміністрованого Урядом (з десятками галузевих міністерств). Стороння людина подумала б, що це божевілля, та виходить, що величезна кількість людей трактує такі економічні галюцинації серйозно і голосує за комуністів. І тут постає питання: невже ж є неможливо вияснити народові, що ті програми вартують і чим вони можуть скінчитись?

Друга цікава і важна річ — це інфляція цін на споживчі товари, спричинена до вирішальної міри інфляційними бюджетами. Уряд друкує гроші, ціни ростуть і люди протестують. Протести кінчаться натиском на Уряд, щоб він контролював ціни. І знову тиск зі сторони комуністів знаходить широку підтримку (і капітуляцію Уряду). Та цікавим є те, що підтримка та приходить не тільки з боку комуністів, їх симпатиків та непоінформованих людей, але й з боку антикомуністичної інтеліґенції.

І тут знову постає питання: хто в тому винен, що така велика кількість освічених людей дотепер ще не розуміє, що в демократичній державі контроля великої кількости цін є неможлива? Бо скільки знайдеться чесних людей, які бутуть дотримуватись закону і продавати товари за штучно зниженими цінами, коли вони мають можливість продати їх з багато більшою користю на чорному ринку? І з другої сторони — чи в демократичній Україні Уряд має засоби для того, щоб зловити таку величену кількість учасників чорного ринку, їх покарати і таким чином втримати ціни на бажаному рівні?

Контроля цін заторкує теж проблеми і соціяльної справедливости, і економічної доцільности. Коли уряд контролює ціни на харчові продукти, він помагає міщанам і кривдить селян. Він теж зменшує можливість селян підняти виріб сільськогосподарських продуктів, бо де ж селянин знайде гроші на паливо, машини, хемічні добрива та інше?

Ще раз варто підкреслити, що потреба антикомуністичної усвідомлюючої акції є в теперішній ситуації в Україні життєво конечна. Її повинні вести найбільш видні люди з Президентом Кучмою на чолі (а не в ролі об'єктивного арбітра). Добре було б, якби Кучма перестав бавитись в дипломатію і почав виразну антикомуністичну кампанію. Замість того він висилає послання до недавнього з'їзду Комуністичної партії в надії, що йому вдасться її задобрити. До певної міри це можна зрозуміти, бо комуністи помогли йому у виборах. Та з їх резолюцій виходить, що вони є безкомпромісовими ворогами економічної програми Президента. А це значить, що вони його програмам і його політичній будучності будуть всіми силами шкодити. Вони ж уже на з'їзді заповіли, що будуть організовувати страйки, наслідки яких можуть бути фатальні. В такій ситуації не можна стояти на становищі, що воно не випадає виступати проти своїх вчорашніх союзників. Воно не тільки випадає, але й є необхідним для успіху економічних реформ, щоб Президент Кучма публічно виявив себе виразним, одвертим і енерґійним противником економічних і політичних програм Комуністичної партії.

Оксана Сновидович-Мазяр

Фіялкові світанки

Моя бабуня Параня, якій ось-ось добігає 88 літ, пробуджуючись удосвіта, півголосом промовляла: „Хто рано встає — тому Бог дає!" Швиденько чепурилася та, не гаючись, бралася за щоденну важку селянську роботу. А її вистачало на увесь день. Від світанку — до пізнього вечора працювали її маленькі, мов дитячі, але вправні і сильні руки. Працювали, працювали, працювали. Але що б вона не робила — чи доїла нашу корівчину, чи полола квіти і грядки, чи саджала до печі пишну паску, чи перебирала щедрий врожай яблук, грушок і слив, чи зимовими довгими вечорами клала на білосніжне полотно рівненькі низки прикарпатського вишиття — уся її постать, обличчя й очі були втіленням спокою і певности. Втіленням певности у непевному. Дивно, і якось не звучать разом ці два слова. Не звучать, бо й не можуть вжитися разом протилежні поняття. Важко їх узгодити, а тим більше нетерплячим чи слабодухим людям. Вона ж завжди була сильною, бо зуміла й змогла якось узгодити їх, ні, непримирити розмежованих два світи — світ, в якому народилася і виховалася, з тим світом, в якому довелося жити все життя.

... Зуміла й змогла — треба було якось жити.

... Зуміла й змогла...

... Завдяки... фіялковим світанкам...

Чому світанок, а не звичайний ранок? Чому аж фіялковий світанок? Чи оправдана лірика в звичайному кусні доби в наш „раціональний" час? Судіть самі, але спершу... спіймайте мить світанку. Цю коротку хвилю, яку треба просто вміти зауважити на зламі поміж густими сутінками ночі, яка блискавкою ковзне й швидко розчиниться в першій краплі нового дня — перед досвітком. Коли почне світати. Не полінуйтеся, і хоч як не конче хочеться вилазити з-під теплої ковдри, щоб потім похапцем вхопити „сніданок" з горнятка кави і мчати до праці на заробітки „хліба насушного". Зробіть собі приємність — завважте, що діється довкола, з чого починається цей дарований Всевишнім день. Може, іншою барвою прикраситься він, зніме нервозність, нетерплячість, незадоволення й нарікання. Згладить усі „не", що з дня на день, з року в рік замуровували душу, затикали слух, осліплювали зрячі очі, а серце змушували частіше битися тільки у випадках дрібничкових невдач. Повірте в це диво — диво фіялкового світанку. Може, воно докорінно змінить настанову й погляд на життя Дозвольте, щоб саме у мить споглядання нерукотворної краси стали іншими — трошки кращими, добрішими, вирозумілішими. Довіртеся досвітку кольору фіялки...

...Невблаганний будильник „наказує" вставати. Нова днина? Весняна ніч майнула, мов на крилах. Ще ген високо в небесах погойдується тонесенький ріжок місяця — срібної чічки. Лічені хвилі землею панують спокій і тиша. Де той небесний годинник, що вибиває початок на досвіток? Кому доручили гасити ранкові зорі? Коротшають тіні від кострубатих дерев, м'якшають обриси гір. Кудись повтікали страхи. Перша крапля, друга. Мов згущена фарба розпускається ґранатова ніч, занурюючись в ніжну барву фіялки.

...Нас відділяють тисячі миль у просторі, а сім годин в часі. Коли там, в Україні, досвіток, тут — глибока ніч. Коли тут світає, там — далеко за полудне. Як багато різного поміж усім цим. Але те єдине спільне, що є ота дорога й близька душа, яка, прокидаючись наддосвітки, знає, як впізнати фіялковий світанок, а з ним — розпочати нехай будень, але Божу днину.

Спасибі, рідненька, що цього навчила й мене!..

Д-р Олег М. Волянський

„ЕВТАНАЗІЯ: ПРИПИНЕННЯ СТРАЖДАНЬ, ЧИ УБИВСТВО?"

Справа т. зв. евтаназії, або, як дехто це називає, „вбивання з милосердя", так як і справа абортів, — це контроверсії, що надалі не сходять із сторінок преси. Під повищим заголовком знаходимо на цю тему вдумливу статтю д-ра В. Семеніва, ординара лікарні ім. Митрополита Андрея Шептицького, у львівському медичному місячнику „Народне Здоров'я" за лютий 1995 року. Автор статті звертає увагу на те, що, починаючи від 70-их років цього століття, у західньому світі зростають зусилля, щоби, за згодою хворого, зробити леґальними евтаназію, чи допомогу у самогубстві. Тут, у ЗСА, відомою є діяльність д-ра Джека Каворкіяна, що його називають „доктор-смерть".

Великих розмірів набрала евтаназія в Голляндії. Там, хоч офіційно не злеґалізована, евтаназія за згодою пацієнта практикується на велику скалю і за це не карають. Автор д-р Семенів подає статистичні дані про те, що кожного року мільйони дітей тратять життя через аборти, що тисячі хворих вмирають у наслідок відлучення від них апаратів, що тримали їх при житті, або життя їхнє припинено при помочі трійливих субстанцій. Він каже: „Коли людина починає забувати, що життя є даром Божої любови й доброти, то вона неухильно скочується до зростаючої моральної деґрадації". Святіший Отець Папа Іван Павло II в енцикліці „Верітатіс Сплендор" пригадує нам, що є вартості життя, яких ми не можемо зміняти, рішаючи, хто має жити, а хто вмерти. Канадська організація „За життя" підсумовує справу евтаназії в такий спосіб: 1) Евтаназія є вбивством; 2) Леґалізація евтаназії суперечить світовому законові святости і захисту невинного людського життя; 3) Ставши леґальною, евтаназія буде інструментом соціяльної політики, при чому ця політика не обмежиться до вмираючих, але перейде і до тих, що, на думку виконавців, не повинні жити, і врешті — ніхто не буде почуватися безпечним; 4) Леґальна евтаназія дасть право приватним особам убивати інші приватні особи, і не буде над нею контролі; 5) Евтаназія нищить етичні Гіппократові принципи в медицині; 6) Леґальна евтаназія — це покривдження тих, які найбільше потребують нашої любови, підтримки та допомоги.

Кінчаючи статтю, д-р Семенів пише: „...на жаль, за останні роки, ми (українці) брали з Заходу переважно неґативні взірці до наслідування. І хто-зна, чи наша квола демократія не трансформується незабаром у звичайну і звичну нам автократію, яка вирішуватиме проблему харчування населення скороченням числа їдців?!"

У цьому ж числі „Народного Здоров'я" порушена також проблема лікування дітей — жертв Чорнобиля, що хворіють на злоякісні пухлини, зокрема левкемією. У своєму зверненні до громади львівська Рада Фонду „Дитяча надія" просить про фінансову допомогу для закуплення спеціяльного апарату — „сепаратора крови", котрий може врятувати життя багатьом дітям. На жаль, покищо Уряд не може фінансувати задовільно потреби Львівської обласної дитячої спеціялізованої клінічної лікарні. Про цю проблему писала Оксана Бакум у „Свободі" з 15-го березня цього року.

„Народне Здоров'я" за лютий 1995 року появилося завдяки фінансовій допомозі св.п. д-ра Романа Мороза з Кергонксону, який недавно відійшов від нас у вічність. У цьому ж числі „Народного Здоров'я" поміщена передова — похвала цьому лікареві-меценатові.

Василь Василенко

Я із країв...

Я із країв, де Рось дзвінка клекоче,
Поміж камінням плесом виграє.
Біжить віками, береги лоскоче,
Славуті тихі води віддає.

Куди не глянь — шляхи схрестились сиві
Обсмалені громами лихоліть,
Звідсіль же козаки вольнолюбиві
Плести славетну починали сіть.

Тут Богуславка по Росі блукала,
Вдихала свіжі пахощі суниць,
Тут Кривоноса слава величала,
Де води б'ють з Богданових криниць...

Тут Залізняк із Гонтою дружили,
Тут Тікич хвилі кров'ю червонив,
Тут Наливайка згадують могили
Серед безкраїх золотавих нив.

На цій землі священній і величній
Родивсь Кобзар — безсмертний наш Тарас,
Сльозами вмиті думи сонцевічні
На крилах пісні передав до нас.

Нечуй-Левицький звідси також родом —
Семигори, Стеблів, Карапиші...
Живуть тут і понині Кайдаші,
Котрі давно вже ділять від душі
Ставим подвір'ям, грушею й городом...

Я з цих країв!
Я син цього народу,
Що не злякавсь ні паль, ні палаша.
І я горджусь своїм безсмертним родом,
Бо тут мої і серце і душа.

Мирослав Троян

600-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ХОДОРОВА

II

Приміщення школи не було практичне. Деякі кляси були „перехідні", наука відбувалася у двох будинках і то через дорогу, у дві зміни. Старшина кружка вже від 1932 року плянував будову нового дому для школи. Аж у 1935 р. пляни почали реалізуватися, коли заплановано спільний дім кооператив „Наша Торгівля" і „Українбанку" та „Рідної Школи". 13-го квітня 1939 року „Рідна Школа" перейшла до нового будинку, хоча ще не зовсім викінченого. Треба було аж десять літ тяжкої і впертої праці, щоб осягнути цей успіх.

Від першого року свого існування школа влаштовувала щороку виставки на св. Миколая, Шевченківські концерти і Свята Матері. Організовано дитячі сценічні вистави, „свячене", ялинки і шкільні забави два рази на рік. Всі ті зайняття, а також учнівські організації призвичаювали молодь до громадської праці, виробляли їхні характери та заправляли на майбутніх повновартісних громадян свого народу.

Протягом віків Ходорів записався золотими буквами в історію українського народу. Голова районної Ради Степан Ревуцький називає його „Місто національної гордости". В Ходорові народився в 1793 р. Микола Верещинський, який відіграв важливу ролю у відродженні українського суспільно-культурного життя. Заявдяки його грошовим пожертвам появилися друком „Русалка Дністрова" і „Галицькі приповідки і загадки". Тут у 1886 році прийшов у світ український поет і прозаїк, перший перекладач Шевченкового „Заповіту" на португальську мову Сильвестер Калинець. З містом Ходоровом пов'язані постаті Митрополита А. Шептицького, Богдана Лепкого, Івана Франка, Дмитра Макогона, Романа Купчинського, Мирона Тарнавського, Симона Петлюри, Євгена Петрушевича, Олени Степанів і багатьох інших визначних людей нашої історії. В цьому місті мужніли і гартувалися характери братів Горинів (Микола Горинь є нині головою Львівської обласної Ради), мистців Зиновія Куцала і Володимира Патика, головного диригента театру опери і балету у Львові Івана Гамкала. Уродженцями Ходорова є Зенон Пеленський — відомий журналіст 30-40-их років, Володимир Лопушинський — письменник, гордістю міста є відомий поет, представник хвилі поетів-шістдесятників Ігор Калинець, письменник Петро Гуріненко, а також колишній головний секретар Українського Народного Союзу Володимир Сохан.

У 1919 році в Ходорові примістився штаб Начальної Команди Української Галицької Армії, а в лютому прибула місія Антанти з метою припинення війни між Україною і Польщею. Тут відбувалися переговори з керівництвом Західньо-Української Народної Республіки. Із Ходорівської залізничої станції вирушали Січові Стрільці в далеку дорогу, щоб боронити українську державу.

Місто Ходорів розтягається на перехресті двох залізничих ліній та має добре розвинену індустріяльно-торговельну базу. Тут є одна з кращих цукроварня й рафінерія цукру, різня-беконярня, продукти якої експортували до Англії в тридцятих роках, розвинулось машинобудування, харчова і легка промисловість. В місті є дві цегольні, млин та молочарня, яка виробляє масло, сметану й інші молочні продукти. Ще до Другої світової війни добре розвивались три склепи „Народної торгівлі", які успішно конкурували з іншими підприємствами Ходорова і околиці.

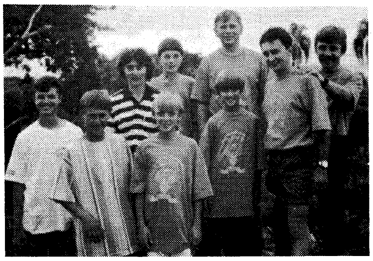
Ювілейні святкування 600-ліття міста Ходорова почалися в п'ятницю, 16-го вересня, з'їздом „Українська Молодь — Христові" із духовно-розважальною програмою в будинку школяра і на простором спортовому стадіоні „Будівельник".

У суботу рано була відправлена Архиєрейська Служба Божа з участю єпископа зі Львова. Опісля була виставка сільськогосподарської продукції селянських спілок й підприємств Ходорівщини на базі відпочинку „Водник". Грали духова оркестра і вокально-інструментальний ансамбль. О годині 4-ій по полудні на стадіоні „Будівельник" відбулися футбольні змагання між ветеранами львівської дружини „Карпати", яка в минулому була чемпіоном Совєтського Союзу, і збірною дружиною Ходорова. Також був веселий виступ театру „Не журись" і спортова програма у виконанні Львівського Державного Інституту Фізичної Культури. Ансамбль пісні „Запорізькі козаки" по-мистецьки виконав концерт під диригентурою сина колишнього пароха Ходорова о. Я. Долгого. Увечорі в будинку культури „Просвіта" відбулася науково-мистецька програма, яку виповнили ходорівські поети, мистці та самодіяльні аматорські гуртки. На кінець дня було прийняття в Народному Домі, де посадник міста Ходорова і голова Ходорівської міської Ради Олег Коцовський привітав гостей, провів аналізу розвитку міста і накреслив пляни на майбутнє. Крім інших промовців, від ходорівчан-українців з діяспори привітав присутніх Мирослав Троян, син д-ра К. Трояна, який навів у своєму виступі історичні слова колишнього президента Америки Джана Кеннеді до молоді своєї країни, а саме: „Не чекайте, щоб держава робила щось для вас, а кожний нехай думає, що він може зробити для своєї країни". Він передав привіт від інших мешканців ЗСА, які з різних причин не змогли прибути на цей ювілей.

У неділю після Служби Божої зформувався величавий похід головними вулицями міста до площі автобусової станції, де відбулося урочисте вручення ключа від Ходорова посадникові міста Олегові Коцовському з відповідною історичною інсценізацією. Опісля упорядковані колони продовжували похід до новозбудованого в 1992 році величавого пам'ятника Тарасові Шевченкові, а по дорозі зложено вінки і квіти до пам'ятника жертвам НКВД і чорних трибуналів. На стадіоні продовжувалася концертно-культурна програма з участю мистецьких колективів міста і области.

Нині Ходорів справляє враження гарного й всесторонньо розвиненого міста. Чисті і гарно упорядковані хідники для пішоходів, нововиложені дороги та дбайливо побудовані майдани творять архітектурну цілість. Будинки й підприємства відновлюються, населення відживає. Місто Ходорів з надією дивиться у майбутнє.

Пластуни в Бразилії мандрують

Група українських пластунів під час мандрівки в Бразилії

Дня 19-го лютого ц. р. пластова група з міста Понта Ґросса відбула свою чергову мандрівку в супроводі свого провідника пл. сен. прих. Михайла Гринчишина до туристичної місцевости Віля Веля, яка знаходиться на віддалі 80 км. від Курітиби, столиці области Парана.

Віля Веля („старе місто") — це є туристична місцевість на високій горі. Там нема ніяких забудувань ні жителів за вийнятком одного ресторану, бару і каварні.

Названа ця місцевість „Віля Веля", бо вона складається з високих камінних скель, яким „природа" дала форму високих хмародерів в руїнах. Здалека вони виглядають немовби це було справді стариннє місто в руїнах.

Молоді пластуни з великим зацікавленням оглядали це „старинне місто" і околиці. Їм товаришила група старших членів української громади з Понта Ґросса.

Дуже смачний обід приготовила Агафія Шмулик, мати голови пластової групи в Бразилії пл. сен. Корелія Шмулика. Помагала приготовляти обід Наталія Гучок з Понта Ґросса, яка є головою Пластприяту в Понта Ґросса.

Михайло Рубінець

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 425-го Відділу.

З днем 1-го квітня 1995 року 425-ий Відділ злучиться з Відділом 125-им, якого секретарем є:

ГЛОРІЯ ПАШЕН

Просимо членів 425-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 125-го Відділу на адресу:

Gloria Paschen
1438 Shire Circle Inverness, IL 60067
(708) 705-1870

ПОВІДОМЛЕННЯ
ДЛЯ ЧЛЕНІВ 190-го ВІДДІЛУ

З днем 1-го квітня 1995 року 190-ий Відділ злучиться з Відділом 221-им, якого секретарем є:

ГЕЛЕН КАРАЧЕВСЬКИЙ

Просимо членів 190-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 221-го Відділу на адресу:

Helen Karachewsky
5212 N. Pittsburgh Ave., Chicago, IL 60656
(312) 631-7195

Дирекція Гімназії ім. Митрополита А. Шептицького і Стрийське Гімназійне Братство
запрошують
абітурієнтів стрийських шкіл
до участи в

2-му Світовому конгресі
4—9-го липня 1995 р. в Стрию

Делегацію ЗСА і Канади очолює Ярослава Рубель.
Голоситись до кінця травня на адресу:

Mrs. J. D. Rubel,
211-05 29th Ave., Bayside, N.Y. 11360
або
Shevchenko Scientific Society, Inc.,
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003,
Stryj Committee

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
БАЛТИМОР, Мд.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю 9-го квітня 1995 р. о год. 2:00 по пол.
в приміщенні дому „Самопоміч"

239 South Broadway, Baltimore, Md. 21231

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

15, 34, 55, 81, 260, 290, 320, 337

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Аня Дидик Петренко, **заст. предсідника УНС**
Евген Іванців, **радний УНС**

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Богдан Ясінський, голова
Остап Зинюк, секретар **Остап Стельмах, касир**

Нові виставки в Українському Музеї

25-го березня в Українському Музеї відкрилися дві цікаві виставки з музейної колекції народного мистецтва, а саме, виставка одягу, головних уборів та нашийних прикрас і виставка писанок та обрядового хліба.

Надзвичайно цікаво буде оглянути сотні чудових писанок з різних областей України, які зберігаються в колекції Українського Музею. На виставці вони розподілені групами — за взорами, символікою та частинами України. До виставки є гарно видана двомовна брошурка під назвою „Символ магічної сили", де Люба Волинець, куратор колекції народного мистецтва в музеї, пише про розвиток мистецтва писанок ще в поганських часах, про символіку їх орнаментики та про їх значення. Ще в давніх часах різні народи уживали розписане чи фарбоване яйце в своїх обрядах, але український народ є одним з тих, що й до сьогоднішнього дня затримав багато звичаїв своїх предків, пов'язаних з писанкою. „українські писанки пройшли довгий шлях розвитку і удосконалення. Хоч писанчарки сьогодні уживають старовинні символічні мотиви, традиційні кольори, проте ми дивимось на писанку тепер не як на талісман, але як на твір народного мистецтва," — закінчує Л. Волинець.

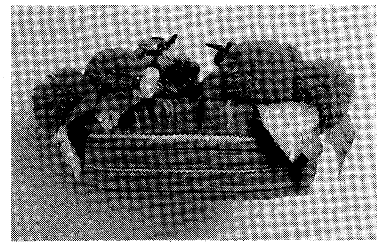
В брошурці є також опис про обрядові хліби та звичаї, з якими вони сполучені. З давніх часів український народ займався хліборобством і у зв'язку з тим творилися його обряди та традиції. Печення хліба відбувалося з приписаними ритуалами, люди вірили що хліб, випечений в особливий спосіб, принесе щастя, багацтво і плодючість. Обрядовий хліб прикрашали знаками виробленими з тіста, які мали символічне значення. Л. Волинець пише: „Хліб супроводив українця від народження до смерти, в буденним житті і на свя'то. З хлібом народ дякував Господеві за добро і так само з хлібом благав ласк Божих. І не диво, бо народ вірив, як каже приказка, що „всяке добро за хлібом".

На виставці будуть розкішні Великодні паски. Будуть і корові, традиційні українські весільні хліби, що за поганських часів вживалися як жертва для богів. Сьогодні коровай є „невиключною частиною весільного церемоніялу" і прикрасою весільного стола. Ці хліби пекли по цілій Україні впродовж багатьох століть. Печуть їх сучасні господині поза межами рідної землі, зберігаючи традиції свого народу в своїх родинах. На виставку Лариса Зєлик і Люба Волинець спекли великодні паски, весільні короваї та інше обрядове печиво.

Виставка головних уборів і нашийних прикрас буде експонуватися в музейній галереї на п'ятому поверсі. Можна буде оглянути переміткі, бавниці, хустки, опічки, весільні вінки та парубочі капелюхи, і нашийні прикраси — коралі, гердани, згарди. Багатий і пишний весільний одяг молодого і молодої з Борщівщини, та зразки народного одягу з Полтави, Яворівщини, Гуцульщини теж представлені. Щоб докладніше ознайомити глядачів виставки з експонатами, виготовлені настінні пояснення, які підготувала Л. Волинець.

Головні убори є важливою частиною народного одягу і розподіляються на чоловічі, жіночі та дівочі. Вони надзвичайно цікаві, різноформні за формою, і залежно від призначення, оздоблені барвистими чудовими прикрасами, такими як квіти, стяжки, пташине пір'я, коралі чи монети. крім того, що у кожноденному житті вони мали захисну функцію, в народному віруванні убори голови також мали талісманне значення — вони охороняли проти зла. Головні убори були святкові, буденні і обрядові і вказують на стать, вік і соціяльну приналежність до даної громади.

Найцікавіші чоловічі убори на голову є святкові та весільні парубочі капелюхи, які прикрашені кольоровими стрічками, герданами, різним пір'ям, китичками правдивих і штучних квітів, лелітками і т.д. В деяких околицях зберігся звичай до наших днів, в якому молода наприкінці весілля висмикує всі прикраси з капелюха молодого на знак того, що він вже не парубок, а одружений чоловік.

Яворівський весільний вінок (з виставки головних уборів в Українському Музеї в Ню Йорку. Вінок з музейної колекції народного мистецтва).

Гуцульські писанки на виставці в Українському Музею (писанки з музейної колекції).

Звичай приписував, що одружені жінки мусіли мати покриті голови. В давніших часах завивали голову так званою „переміткою" (довгим білим полотном, з вишитим або витканим орнаментом на краях), з часом доморобними хустками, пізніше фабричного виготовлення, які мали кольорові квітчасті взори. В усіх випадках спосіб пов'язання переміток, як і хусток, був залежний від околиці.

По всій Україні головною прикрасою дівчини був вінок з живих чи штучних квітів, з різних рослин та зілля і символізував її цноту і незайманість. Вінок також мав талісманне значення, бо люди вірили, що деякі зілля такі як барвінок, рута, колоски пшениці, чи мята, мали магічну силу охороняти від зла і привороживати добро.

Найкращі були дівочі весільні вінки. Наскільки різні околиці України, настільки різноманітні вінки з її багатьох районів. У весільному вінку дівчина востаннє прощалася із своїм дівуванням. Хоч виготовляли вінки з подібних або тих самих елементів, проте поєднання їх у цілість творило нові різноманітні види.

По селах, коли дівчата плели весільні вінки, той час був призначений одному вечорові в колі товаришок. В піснях, якими прощали молоду, вони оспівували її безжурні дівочі дні, які скоро добігали кінця, співали про її нареченого, ворожили обом молодятам на прекрасне майбутнє, на довге і щасливе життя разом. Не диво, що ці вінки, створені в чарі одного магічного вечора, були мов різнобарвні птиці, життєрадісні і пишні. Додати до того ще треба спритність рук молодих сільських дівчат і силу народної творчости, які вплинали на кожний аспект їхнього життя, день в день!

Весільний вінок української дівчини — це симфонія дівочих мрій, краса природи українських гір, полонин і степів, вплив багатої стародавньої культури і традиції.

В музейній колекції народного мистецтва є велика кількість експонатів з різних районів України. Більшість експонатів Музей одержав від людей, які зберігали ці дорогоцінні їм речі: різні частини народного одягу, вишивані сорочки, рушники,навіть кераміку впродовж воєнних бурхливих часів та привезли їх до місць свого нового поселення в Америці, Канаді чи інших країнах.Речі, зроблені з кріпкого матеріялу, витримали цю „одісею". Більшість витончених речей знищились в дорозі. В музейній колекції, на жаль, є мало автентичних весільних вінків, які складалися з багатьох частин вийняткового делікатного матеріялу і були зроблені ще перед воєнними часами.

Щоб показати різноманітність головних уборів, особливо дівочих весільних вінків з різних областей України, працівники музею відтворили декілька унікальних, надзвичайно цікавих і гарних вінків з Поділля, Гуцульщини, Яворівщини, Закарпаття, Київщини та Покуття, які тут в оригіналі не існують.

33-й Відділ Союзу Українок Америки в Клівленді позичив музеєві ряд відтворених весільних вінків, зроблених його членами. Ці вінки стали в пригоді, бо дали краще уявлення як підходити до проєкту відтворення цих об'єктів.

До такої праці музей ставиться дуже серйозно. Є важливим те, щоб відтворені об'єкти були точно згідні з оригіналами. Необхідні не лише дублікація способу виконання але й дублікація матеріялів, (як наприклад уживання до плетення і шиття чистої вовни, а не синтетичних ниток; прикрашання вінків брокадовими двосторінними стрічками із стилізованим рослинним орнаментом, а не односторонніми із взорами, або уживання однокольорових двосторонніх стрічок, а не односторінних). Треба було добре застановлятися яким способом робити паперові квіти, що розкішно розложені на чупку весільного вінка з Поділля, або як відтворити, так звані, „нашушники" на тому самому вінку; як плести косу з волічки — з шістьох чи сімох ниток, яка в двох рядах прикрашає весільний вінок з Поділля. Отже, на такі чи подібні питання треба було знайти відповідне рішення щоб найточніше було подібне до оригіналу. А розв'язки до тих та інших проблем і питань знаходилися в книжках, статтях, фотографіях і в розмовах із знавцями.

До підготовки виставок, до такої „сизифічної" праці приєдналися із допомогою членам музею — добровольці Марійка Тершакович-Гавриляк і Галина Оберишин. З великою посвятою М. Тершаковець приходила ранком до музею майже кожного дня під час кількох тижнів і своєю терпеливістю, добрим гумором і надзвичайно солідною працею вона великою мірою причинялася до успішного завершення цілого проєкту. Доброволець Г. Оберишин, довголітній приятель музею, щедро ділилася своїми добрими ідеями та практичними знаннями і з великою охотою та ентузіязмом присвятила чимало годин „муравлиний" праці.

Як і в минулому, так і сьогодні, Український Музей є безмежно вдячний допомозі, яку він одержує від добровольців, що так щедро причиняються до здійснення його малих чи більших проєктів.

В звязку з виставкою писанок та обрядових хлібів, Музей влаштовує курс писання українських писанок, що відбудеться в чотирьох сесіях: 1, 2, 8 і 9-го квітня. Також 15-го квітня буде показ техніки писання писанок, де досвідчені писанкарки демонструватимуть мистецтво писання писанок.

1-го квітня відбудеться курс в музеї п.з. „Українські великодні традиції", під час якого учасники будуть мати нагоду практично навчитися пекти паски та святкове печиво.

Точніші інформації про виставки та курси можна набути в Українському Музеї, тел. (212) 228-0110.

Марта Бачинська

Академія в пошану Т. Шевченка у Філядельфії

У неділю, 19-го березня ц. р., о год. 4 -ій після полудня, в залі Українського Освітньо-Культурного Центру відбулась академія в пошану Т. Шевченка.

Патронат імпрези обняв Громадський комітет при співучасти Осередку Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Філядельфії. Господарем святкового відзначення — Українська Громада Метрополітальної Філядельфії, Відділ УАКРади.

Програму почато „Заповітом" Т. Шевченка, що його виконував Ярослав Гнатюк, заслужений артист України, баритон-соліст Київського Оперного Театру. „Заповіт" виконав „a cappella", зі співучастю авдиторії.

Із вступним словом виступив проф. Леонід Рудницький, голова НТШ. У своєму слові прочитав короткий текст Олеся Гончаря, який мав певне відношення до академії. Святкове слово виголосив Анатолій Погрібний, професор Київського Університету, колишній заступник міністра освіти України. Його слово припало до вподоби публіки, яка виповнила залю по береги, на що вказували оплески.

„Ой три шляхи широкії" Т. Шевченка, музика Я. Степового, „За думою дума" Т. Шевченка, музика Я. Степового, „Чого мені тяжко ", Т. Шевченка, музика М. Лисенка, виконав Ярослав Гнатюк при знаменитому акомпаньменті Світлани Гнатюк. На цьому місці доречно сказати, що Ярослав Гнатюк пройшов дуже добрий оперний вишкіл.

„Кавказ" Тараса Шевченка виконала, як добра професійна акторка, Володимира Кавка. В неї дуже добра дикція, артикуляція та прекрасна подача слова. За „Кавказ" дістала зовсім заслужено ентузіястичні оплески.

У передостанній точці програми виступив піяніст Володимир Винницький, лавреат міжнародного конкурсу, виконавши „Прелюд" Л. Ревуцького та „Баляду" ч. 3 Ф. Шопена. Його мистецький рівень високий.

Останні дві — „Думи мої думи" та „Бандуристе, орле сизий" виконав Я. Гнатюк при акомпаніменті С. Гнатюк.

Академія проходила на дуже високому мистецькому рівні. Її закінчено українським національним славнем.

Я. К.

Пишуть...

(Закінчення зі стор. 1)

Вживаючи згаданих на початку заходів у початкових школах і ця проблема з часом зникне.Бо семирічний Коля Рекедея знає російську мову і нею послуговується, але його мама хоче щоб в майбутньому їх мовою була українська.

Комітет для влаштування бенкету в честь Президента Л. Кучми

Дня 15-го лютого ц. р. в приміщенні УНДому в Ню Йорку відбулося ліквідаційне засідання Комітету для влаштування бенкету в честь Президента України Леоніда Кучми.

Комітет був зложений з представників УККА, УАКРади та голови дирекції УНДому Андрія Ластовецького. Від УККА до нього входили: Мирослав Шмігель — співголова, Ігор Длябога, Роксоляна Лозинська, Євген Івашків та Надя Татчин; від УАКРади входили: Євген Стахів — співголова, та члени Марта Скорупська, Володимир Процик і Дам'ян Ліщинський. Цей комітет, з малими персональними змінами, проіснував вже від 1991 року та влаштував три прийняття з нагоди річниць самостійности України, віче для відзначення приїзду голови Верховної Ради Олександра Мороза, прощання, а опісля привітання нового міністра зовнішніх справ України Геннадія Удовенка та інші імпрези. Помимо трикратної зміни дати приїзду Президента Л. Кучми, вдалося знайти відповідний готель, завдяки рухливості А. Ластовецького та в дуже обмеженому часі бенкет приготовити, який вдався напрочуд добре. Учасників бенкету було 975.

Рішено комітету не розв'язувати, бо осінню приїжджає знову Президент на відзначення 50-ої річниці існування ООН, з цієї причини мейор Ню Йорку Руді Джуліяні влаштовує бенкет для голів всіх держав-членів ООН 21-го жовтня ц. р. Бенкет також влаштовує президент Билл Клінтон 22-го жовтня, а українці вшанують Президента Л. Кучму в понеділок, 23-го жовтня.

Слід відзначити, що праця в комітеті йшла справно, без зайвих непорозумінь, співпраця обох канцелярій була дружня, а ще головно тому, що в канцелярії УККА керманичами були такі особи, як Лідія Чорна-Матішкес, а після її виїзду в Україну заступила її Надя Татчин.

Дам'ян Ліщинський

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
запрошує громадянство
на доповідь, яку виголосить

д-р МАРКО АНТОНОВИЧ
Тема доповіді:

ДМИТРО ЧИЖЕВСЬКИЙ у СПОГАДАХ і ЛИСТУВАННІ

субота, 8-го квітня 1995р.
о 2-ій год. по полудні в
будинку УВАН

206 West 100th Street
New York, N.Y. 10025
(212) 222-1866

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

У „Свободі" ч. 53 з 21-го березня 1995р. в подяці **бл. п. ОЛЬГИ СЕРЕДИ** пропущено: за **участь**, поміщено прізвище М. Е. Луканські, а має бути **Лакавські**, в датках не сестрицять, а **сестри** при церкві св. Миколая. — Адміністрація.

З глибоким жалем повідомляємо, що в середу 29-го березня 1995р. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 82-му році життя наш найдорожчий МУЖ,БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

СВ. П.

ІВАН СОЛТІВСЬКИЙ

нар. 5-го грудня 1913 р. в Золочеві — Україна.

Тіло спочиває у похоронному заведенні ANDERSON-McQUEEN при 2201 9th St. N. St. Petersburg, FL.

ПАНАХИДА у каплиці в п'ятницю 31-го березня о год. 7:00-ій веч.

Заупокійна Служба Божа в суботу 1-го квітня ц.р. о год. 10:00 ранку в українській католицькій церкві Богоявлення Господнього при 434-90th Ave. N. St. Petersburg, FL.

ПОХОРОН на Calvary Catholic Cemetery 11801 US Hwy 19 North.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ВІРУ з дому МИЦКО
сина — ОРЕСТА
внука — ОРЕСТА
внучку — ЛАРИСУ КІМБАЛ з мужем ДЖЕФФРЕЙ і
правнука — ТАЙЛЕРА-ІВАНА та
ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

Відзначення 70-ліття 17-го Відділу СУА

Членки 17-го Відділу СУА

17-ий Відділ СУА ім. О. Теліги в Маямі, Фла., гідно відзначив 70-літній ювілей СУА в неділю, 19-го лютого ц.р. в церковній залі після Літургії, яка була відправлена в намірі членок СУА і Української Родини. Заля була прибрана датами заснування СУА, вишивками і показано частинний архів Відділу.

Свято відкрила голова Мирослава Тершаковець, привітала гостей і попросила о. шамбеляна пароха о. Івана Стевинського відмовити молитву.

Сестри Максимович відспівали американський гимн. Союзянки спільно відспівали гимн СУА. Далі свято вела імпрезова референтка Ірина Ракуш. Вона коротко сказала про нинішнє свято, підкреслила його важливість для зорганізованого жіноцтва і великі успіхи у праці. Просила оглянути виставлені конвенційні книжки, журнал „Наше Життя", знімки та відзначення, які потверджують 43-літню працю місцевого відділу, який є малою частиною крайового СУА і багато зробив для добра громади. Вона була 15 літ головою цього відділу і гордиться успіхами СУА. Ірина Ракуш представила Ліду Гладку, колишню заступницю голови Головної Управи СУА, членку управи Українського Музею, почесну членку Світової Федерації Українських Жіночих організацій, першу представницю СФУЖО у системі недержавних організацій, НДЖО, при Об'єднаних Націях, а тепер членку і музейну референтку місцевого 17-го відділу, і попросила її до слова.

У своїй доповіді прелеґентка сказала: „Ми сьогодні відзначаємо 70-ліття СУА, цієї великої крайової організації. Вона не постала з нічого. Її постання попередило багато років ідеологічного оформлення та підготовчої праці ідейних одиниць і груп українського жіноцтва ЗСА. Успіх СУА був можливий тому, що в його початках він опирався на традиції українського жіночого руху, який мав своє коріння в рідному краю, умів достосувати свою програму і методи праці до життя на американському терені, до потреб часу. Властиве українській жінці бажання жити в організаційному гурті землячок, товариська вдача українки, почуття відповідальности перед нацією, перенесені з батьківщини за океан традиції організованого жіночого руху привели до постання жіночих організацій і в них треба шукати генези СУА. Уже в 1892 розі постало перше сестрицтво Св. Ольги, у 1918 році — Союз Українських Жінок, а 30-го травня 1925 року — об'єднана українська жіноча організація Союз Українок Америки. Головною ціллю СУА було збереження української ідентичности та допомога Україні. Праця проходила у різних ділянках: культурній, допомоговій, виховній, як також вона полягала у співпраці з американськими і міжнародними жіночими організаціями.

За ініціятивою СУА зорганізовано Світовий Конґрес Українських Жінок, який у 1948 році дав початок СФУЖО. У зв'язку з цим Л. Гладка сказала: „Я мала честь бути протягом восьми літ першою представницею СФУЖО у дорадній системі НДЖО при ООН. Крім мене були ще Олена Процюк і Ірина Куровицька, які представляли Світовий Рух Матерів, і Дора Рак у пресовому секторі. З гордістю твердимо, що це було велике досягнення українського організованого жіноцтва. СУА був одним із засновників ЗУАДК, який вів допомогову акцію в Україні і країнах українського поселення в часі і після Другої світової війни. СУА був одним зі засновників УККА. З прибуттям повоєнної іміґрації нові членки СУА внесли свіжі ідеї, організаційні форми і методи праці, поєднуючи їх з уже існуючими. „Наше Життя" є єдиним українським жіночим журналом на терені ЗСА. СУА заснував і Український Музей у Ню Йорку і увесь час працює для його розвитку. Стипендійної акції немає рівної ніде. 17-ий відділ СУА також причинився до цієї акції поважним вкладом, створивши при СУА Фонд ім. Єви Сташків, членкині 17-го відділу, з якого приділюється стипендії молоді, студіюючій українознавчі науки. Великий вклад СУА дає у медичну допомогу Україні, акцію „Дітям Чорнобиля", допомогу шпиталям в Україні.

У 1952 році СУА став членом Національної Ради Жінок Америки. Членки СУА брали участь у міжнародних жіночих конференціях, у конференціях Жіночої Декади під протекторатом ООН, ці конференції відбувалися вже 20 років, а цього року подібна конференція відбудеться у Пекіні, в якій також братимуть участь делеґатки України. У 1991 році членку Екзекутиви СУА Ірину Куровицьку вибрано президенткою Національної Ради Жінок Америки, а Марію Томорук касиром Ради.

Коли зайшли політичні зміни у Східній Европі, коли провалилася безбожна імперія московського більшовизму і Україна проголосила свою незалежність, усіх нас ця історична подія окрилила. Рівночасно нас непокоїли великі труднощі на шляху до зміцнення української держави. Тодішня голова СУА Марія Савчак брала участь у всіх урочистостях в Україні, нав'язуючи контакти з новозаснованими жіночими організаціями. Свої здобутки СУА завдячує праці і посвяті сотень і сотень жінок, протягом 70 років".

На кінець Л. Гладка сказала: „Сьогодні, коли ми святкуємо 70-ліття СУА у нашій громаді побажаємо СУА дальшого росту у його праці для добра цілого українського народу!"

Розвагову частину свята почали сестри Максимович відспіванням двох веселих народних пісень.

Наталка Трач віддеклямувала глибоку змістом поему Ліни Костенко „Іма Сумак". Слідуючою точкою був спів Ольги Шейфер, її пісня „Буковино" усім припала до серця, бо Буковина — це земля її дідів. Ольга — це донька заслуженої союзянки Ольги Павлової, яку під час свята відділ відзначив за її довголітню працю. Ольга уроджена в Канаді, а батьки її прибули зі Зеленої Буковини. Ольга Павлова виступала професійно як солістка в Канаді, потім в Ню Йорку, а тепер бачимо її на сценах у Маямі, Маямі Біч, у Музичному Клюбі і зі симфонічною оркестрою. Для нас, української громади, Ольга не жаліла часу, ні свого талану. Уряджувала концерти-бенефіси на будову місцевої церкви. Продовж 22-ох років вела хор „Веселка", який засновувала у маямськім відділі. З цим хором виступала на наших концертах і на американських фестивалях, різдвяних ялинках, у парках. За це місцевий відділ є дуже їй вдячний. Також заслухали ми спів Ольги на тасьмі. Учениця школи українознавства і катехизму при нашій церкві Стефанія Ґарднер гарно привітала союзянок, поґратулювала за їх 70-літню працю і побажала успіхів на майбутнє.

Ірина Ракуш також привітала Вероніку Цегельську, довголітню голову віділду і знану нам усім співачку, як і д-ра Анну Бойцун, членку відділу, яка часто виголошувала на святах СУА цікаві доповіді.

Програма добігала до кінця. Бандурист Ярко Антоневич відіграв дві народні пісні і закінчив виступ „Київським вальсом".

Голова подякувала присутнім, виконавцям програми, організаційному комітетові і усім союзянкам, що причинилися до успішного свята — 70-ліття СУА. Особлива подяка для Любомира Трача, який багато помагає місцевому відділові.

Михайло Ковальчук

НЕ 5-ГО, А 9-ГО КВІТНЯ

У статті п. з. „Молодь вшановує Ю. Шевельова", що появилася у числі „Свободи" з 30-го березня, подано дату відзначення 5-го квітня, а має бути 9-го квітня. — Ред.